

Er ref/dnr: KN 2025/01478

Vårt dnr: 2025/0108

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se

cc: kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Stockholm 7 nov 2025

**Remissyttrande från Naturskyddsföreningen över PM
"Ändamålsenliga säkerhets- och strålskydds krav för utvinning och
anrikning av kärnämnen" (KN2025/01478)**

Naturskyddsföreningen **avstyrker förslaget** till ändring av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet. Ändringsförslaget innebär bland annat att själva utvinningen av kärnämnen (= kärnbränsle, det vill säga i praktiken uran) framgent ska kategoriseras som kärnteknisk *verksamhet* men inte klassas som en kärnteknisk *anläggning*. Detta medför att ingen tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 1 § miljöbalken behöver göras av regeringen, vilket i sin tur är en förutsättning för att ett tillstyrkande ska krävas från den berörda kommunen. Det så kallade kommunala vetot avskaffas därmed, vilket beskrivs i PM som följer:

"Tillåtlighetsprövningen ska dock även i fortsättningen omfatta kärntekniska anläggningar som prövas av regeringen enligt lagen om kärnteknisk verksamhet. Om lagen om kärnteknisk verksamhet ändras så att en anläggning för utvinning av uran eller annat kärnämne inte längre är en kärnteknisk anläggning, krävs det inte tillåtlighetsprövning av sådana anläggningar. Detta innebär i sin tur att det inte krävs kommunfullmäktiges tillstyrkande för utvinning av kärnämnen." (PM sidan 11) samt "de föreslagna ändringarna [innebär] att de bestämmelser i lagen om kärnteknisk verksamhet, och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, som avser kärntekniska anläggningar inte ska tillämpas vid utvinning av kärnämne. Detta förhållande underlättar för tillståndshavare." (PM sidan 14).

Föreningen motsätter sig överhuvudtaget uranbrytning i Sverige, vilket vi tidigare motiverat i vårt svar på remissen KN 2024/02540 (om att tillåta uranbrytning). De viktigaste skälen kan sammanfattas:

- Brytning i alunskiffer, där de största mängderna uran förekommer, har mycket stora negativa effekter på biologisk mångfald, vattenkvalitet och jordbruksmark och innebär även hälsorisker för djur och människor.

- Det saknas modern erfarenhet av uranutvinning i Sverige, år av teknikutveckling skulle innebära liten eller ingen självförsörjning av uran under lång tid. Även i normalfallet tar det många år (ofta minst 10) att starta en gruva från prospektering till drift. I relation till det befintliga kärnkraftsprogrammet blir det därför ingen eller endast en marginell överlappning.

Eftersom Naturskyddsföreningen motsätter sig ny utbyggnad av kärnkraft i Sverige, faller argumentet om självförsörjning av uran enligt ovanstående resonemang. Föreningen anser vidare att förslaget om att vetot tas bort skulle begränsa det demokratiska utrymmet för en kommun att agera i invånarnas intresse, med omsorg om deras välbefinnande och hälsa, och minska det kommunala självstyret.

Vi anser att – om uranbrytning skulle bli aktuellt i Sverige – utvinningen fortsatt ska betraktas som en kärnteknisk anläggning, så att möjligheten för kommuner att välja att säga ja eller nej till en urangruva kvarstår.

Dag som ovan

Beatrice Rindevall
Ordförande